

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-863“ PROJEKTO

Eil. Nr.	Subjektas, pateikęs pastabas ir pasiūlymus	Pastabos ir pasiūlymai	Pastabų ir pasiūlymų įvertinimas
1.	Lietuvos advokatūra	Abejotina, ar pagrįstas siekis vartojimo ginčus nagrinėjančioms institucijoms suteikti įgaliojimus ir pavesti spręsti turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo klausimus, todėl Lietuvos advokatūra nepitaria Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-863.	<p>Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Direktyvos 2013/11/ES paskirtis ir uždavinys – užtikrinti, kad vartotojų ir komercinės veiklos subjektų ginčus (vartojimo ginčus) galima būtų išspręsti ne teisme – alternatyvaus ginčų sprendimo (AGS) būdu. Pagal Direktyvą 2013/11/ES valstybės narės privalo užtikrinti visišką AGS sektorinę ir geografinę vartojimo ginčų aprėptį ir užtikrinti, kad vartojimo ginčai galėtų būti sprendžiami AGS procedūra (nesikreipiant į teismą), t. y. valstybės narės privalo užtikrinti, kad egzistuoja AGS subjektai, kurie turi reikalingus įgaliojimus spręsti visus tokius ginčus.</p> <p>Pagal Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 5 punktą vartotojai turi teisę į pažeistų teisių gynimą ir į turtinės ir neturtinės žalos (nuostolių) atlyginimą. Todėl vartojimo ginčus dėl turtinės žalos (nuostolių) atlyginimo vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos sprendžia jau šiuo metu, o kai kurios institucijos (pavyzdžiui, Lietuvos bankas, Ryšių reguliavimo tarnyba) – ir ginčus dėl neturtinės žalos atlyginimo vartotojams.</p> <p>Pažymėtina, kad Įstatymo projektu siekiama sudaryti palankias galimybes vartotojui reikalauti turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo vienoje procedūroje, neskaidant ginčo dėl turtinės žalos ir ginčo dėl neturtinės žalos į du atskirus procesus (t. y. dėl turtinio reikalavimo kreipiantis į vartojimo ginčus nagrinėjančią instituciją, o dėl neturtinės žalos – į teismą).</p> <p>Nors Lietuvos advokatūra teigia, kad dėl neturtinės žalos atlyginimo gali spręsti tik teismas, vis dėlto Civilinio kodekso 6.250 straipsnio nuostata nereiškia to, kad įstatymų leidėjas negali suteikti įgaliojimų dėl neturtinės žalos atlyginimo spręsti ir kitoms institucijoms nei teismas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 217 straipsnio 1 dalies 2 punktu, darbo ginčą nagrinėjantis organas (įskaitant darbo ginčų komisiją) turi</p>

			<p>teisę priteisti padarytą neturtinę žalą. Darbo ginčų komisijų nariams nėra keliami analogiški reikalavimai, kokie nustatyti teisėjams.</p> <p>Vadovaujantis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 28 straipsnio 1 dalimi, vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos sprendimas įsigalioja ir <i>yra privalomas vykdyti</i>, jeigu nė viena ginčo šalis per 30 dienų nuo vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nepareiškia ieškinio bendrosios kompetencijos teisme Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, prašydama nagrinėti ginčą iš esmės.</p> <p>Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2019 m. balandžio 17 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A-377-552/2019 konstatavo, kad „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išaiškinta, kad <i>Vartotojų teisių apsaugos tarnyba</i>, išankstine ginčo nagrinėjimo ne per teismą tvarka <i>priimdama nutarimą dėl vartotojo skundo, iš esmės sprendžia civilinį teisinį ginčą</i>, todėl tokio nutarimo teisėtumo kontrolė administraciniame teisme reikėtų civilinio ginčo išnagrinėjimą, kas priskirtina bendrosios kompetencijos teismams. Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, tokie Vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarimai negali būti skundžiami nei administracinių ginčų komisijai, nei administraciniam teismui“. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad nors šioje LVAT nutartyje nuoroda į sprendimo rekomendacinį pobūdį pateikta, referuojant į ankstesnius, 2009 m. priimtus LVAT sprendimus, kuomet galiojo ankstesnė Vartotojų teisių apsaugos įstatymo redakcija, numaćiusi ginčus nagrinėjančių institucijų sprendimų neprivalomą (rekomendacinį) pobūdį. Vis dėlto nuo 2016 m. sausio 1 d. (įstatymo Nr. XII-2083 redakcija) vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos sprendimai yra privalomi, jeigu nė viena ginčo šalis nepareiškia ieškinio bendrosios kompetencijos teisme.</p> <p>Įgaliojimų spręsti vartojimo (civilinius) ginčus dėl neturtinės žalos atlyginimo vartojimo ginčus nagrinėjančioms institucijoms suteikimas nedaro jokios įtakos ir nesusiaurina teismo įgaliojimų spręsti tokius ginčus, jeigu, vadovaujantis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 28 straipsniu, ginčo šalis pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teisme.</p>
--	--	--	---